

Vec C-267/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

28. marec 2019

Vnútroštátny súd:

Trgovački sud u Zagrebu

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

20. marec 2019

Navrhovateľka:

PARKING d.o.o.

Odporkyňa:

SAWAL d.o.o.

PRACOVNÝ DOKUMENT

[*omissis*]

Súdny dvor Európskej únie

[*omissis*]

Predmet:

Návrh na začatie prejudiciálneho konania a návrh na výklad odôvodnenia rozsudkov Súdneho dvora z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199) a Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193), v rámci konania vo veci, ktorú tento súd prejednáva pod číslom Povrv-1614/18.

V prvom rade tento súd požaduje ochranu osobných údajov navrhovateľky v exekučnom konaní a odporkyne v exekučnom konaní ako účastníkov sporu vo veci samej.

Tento súd navrhuje:

V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii a s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb, Chorvátsko) ako vnútroštátny súd prostredníctvom sudcu Mislava Kolakušića podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania na účely jednotného výkladu a uplatňovania práva Únie, ako aj návrh na výklad rozsudkov Súdneho dvora vydaných vo veciach C-484/15 a C-551/15 v rámci konania vo veci Povrv-1614/18, ktorú Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) prejednáva (príloha 1).

V rozsudku z 9. marca 2017 vydanom vo veci C-551/15 Súdny dvor rozhodol, že „nariadenie č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že na notárov v Chorvátsku, ktorí v rámci právomocí zverených vnútroštátnym právom konajú v exekučných konaniach na základe ‚verejnej listiny‘, sa nevzťahuje pojem ‚súd alebo tribunál‘ v zmysle uvedeného nariadenia“.

Stanovisko Súdneho dvora je síce jasné a jednoznačné, pokiaľ ide o to, že v Chorvátsku notári nie sú oprávnení vydávať exekučné príkazy na základe verejnej listiny, táto prax, ktorá je v rozpore s nariadením č. 1215/2012, však pretrváva. Po tom, čo Súdny dvor 9. marca 2017 vydal svoj rozsudok, notári vydali viac ako milión exekučných príkazov.

Od 1. júla 2013 je Chorvátska republika plnoprávnym členom Európskej únie, ktorej inštitúcie zaručujú rovnaké právne zaobchádzanie všetkým občanom a právnickým osobám vo všetkých členských štátoch.

Súdy Chorvátskej republiky vykladajú rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-551/15 rozdielnym spôsobom, pričom väčšina z nich sa domnieva, že

rozhodnutie sa týka výlučne exekučných konaní vedených notármi, v ktorých je navrhovateľom fyzická osoba – štátny príslušník iného členského štátu Únie.

Napríklad vo veciach Povrv-1434/18, Povrv-3326/17 a Povrv-3380/18 Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) zachoval účinky platobných rozkazov vydaných v rámci exekučných príkazov, ktoré vydali notári voči cudzím právnickým osobám.

Naopak, vo veci Povrv-113/18 Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) zamietol návrh na výkon predložený notárovi a zrušil exekučný príkaz vydaný notárom na základe verejnej listiny.

Tento súd nepripúšťa stanoviská a rozhodnutia chorvátskych súdov svedčiace o rozdielnom a diskriminačnom uplatňovaní práva a nariadenia č. 1215/2012 medzi občanmi a právnickými osobami Chorvátskej republiky na jednej strane a občanmi a právnickými osobami iných členských štátov Európskej únie na druhej strane.

V dôsledku toho Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) ako vnútroštátny súd podáva na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a rovnosti občanov a právnických osôb pri uplatňovaní práva Únie vo veci Povrv-1614/18, ktorú tento súd pojednáva.

Vzhľadom na rozdielne uplatňovanie rozhodnutí Súdneho dvora je vhodné podať tento návrh s cieľom určiť, či chorvátske fyzické a právnické osoby ako občania Európskej únie majú rovnaké postavenie ako fyzické a právnické osoby iných členských štátov Únie a či cudzie právnické osoby majú rovnaké postavenie ako cudzie fyzické osoby, pokiaľ ide o uplatňovanie práva Únie na území Chorvátskej republiky.

Tento súd navrhuje, aby Súdny dvor spojil túto vec s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Općinski sud u Novom Zagrebu (Mestský súd Novi Zagreb, Chorvátsko) pod číslom C-657/18, ako aj s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal tento súd 11. marca 2019, a preskúmať tieto veci spoločne.

V súlade s článkom 94 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a odporúčaniami pre vnútroštátne súdy týkajúcimi sa podávania návrhov na začatie prejudiciálneho konania tento súd, Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb), odôvodňuje svoj návrh takto:

I. Stručné zhrnutie predmetu sporu, ako aj relevantných skutkových okolností, ktoré tento súd zistil vo veci Povrv-1614/18

Účastníkmi sporu vo veci samej sú PARKING d.o.o., Chorvátsko, [omissis], navrhovateľka v exekučnom konaní, a SAWAL d.o.o., Slovinsko [omissis], odporkyňa v exekučnom konaní. Dňa 25. apríla 2016 sa začalo exekučné konanie podaním návrhu na vykonanie exekúcie na základe verejnej listiny a dňa 23. mája 2016 notár [omissis] v Chorvátsku vydal exekučný príkaz na základe verejnej listiny, ktorým odporkyňu v exekučnom konaní uložil povinnosť uhradiť v lehote 8 dní pohľadávku uplatnenú v návrhu na vykonanie exekúcie vo výške 100 HRK navýšenú o zákonné úroky z omeškania, ako aj trovy konania vo výške 1 741,25 HRK. Pohľadávka vo výške 100 HRK je založená na úradne overenom výpise z účtu [omissis], verejnej listine, a týka sa výzvy na uhradenie poplatku v súlade so Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (chorvátsky zákon o rozhlase a televízii). Návrh bol odporkyňu doručený v rovnakom čase ako exekučný príkaz, 9. februára 2017. Odporkyňa v exekučnom konaní podala proti tomuto príkazu v určenej lehote námietku, ktorou napadla dôvod i výšku pohľadávky, pričom najmä tvrdí, že chorvátsky notár nie je a nemôže byť príslušným súdnym orgánom.

Podľa rozsudkov, ktoré Súdny dvor vydal vo veciach C-484/15 a C-551/15, notárov v Chorvátsku, ktorí konajú v rámci exekučných konaní na základe „verejnej listiny“, nemožno považovať za súd alebo tribunál v zmysle nariadenia o európskom exekučnom titule ani na účely uplatňovania nariadenia o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Súdny dvor v týchto rozsudkoch navyše poukazuje na to, že dodržanie zásady vzájomnej dôvery v členských štátoch Únie v oblasti spolupráce v občianskych a obchodných veciach predpokladá, aby boli rozhodnutia prijaté orgánmi jedného členského štátu, ktoré majú byť vykonané v inom členskom štáte, vydané v súdnych konaniach ponúkajúcich záruky nezávislosti a nestrannosti, ako aj dodržanie zásady kontradiktórnosti. Konanie, v ktorom je vydaný exekučný príkaz, teda nie je kontradiktórnym konaním a toto rozhodnutie nevydáva súdny orgán, ale notár, ktorého, ako už bolo uvedené, nemožno považovať za súd alebo tribunál. Na základe týchto úvah je možné konštatovať, že uvedený exekučný príkaz bol vydaný orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho sa uplatnia pravidlá týkajúce sa absolútneho nedostatku právomoci. Tento súd preto nemôže akceptovať akty vydané orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho nie je možné pokračovať v konaní o odpore podanom proti exekučnému príkazu. To, čo je neplatné *ab initio*, sa teda nemôže stať platným ani byť vyhlásené za platné v rámci konania, lebo by to bolo v rozpore so zásadou rovnosti zbraní.

II. Obsah vnútroštátnych ustanovení uplatniteľných vo veci a relevantná vnútroštátna judikatúra

Sporným ustanovením je § 1 Ovršni zakon (chorvátsky zákon o exekúciách, ďalej len „OZ“) (uverejnený v Narodne novine č. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 a 73/17),

vnútroštátny zákon, ktorý oprávňuje notárov na vymáhanie pohľadávok na základe „verejnej listiny“, pričom môžu vydať exekučný príkaz, ktorý je exekučným titulom, bez výslovného súhlasu odporcu v exekučnom konaní. Keďže predmetom sporu je teda otázka právomoci notárov v prejednávanej občianskoprávnej veci, súd neuskutočnil vecné preskúmanie.

Prvostupňový súd sa domnieval, že odôvodnenie a výklad rozsudkov Súdneho dvora z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199) a Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193), sú platné aj vo vnútroštátnom práve a uplatnil tieto rozsudky a výklad Súdneho dvora vo veci Povrv-1614/18.

Judikatúra:

Vo veci Povrv-57/18 (príloha 2) Općinski sud u Novom Zagrebu (Mestský súd Novi Zagreb) zamietol návrh na vykonanie exekúcie a zrušil exekučný príkaz vydaný notárom s odvolaním sa na rozsudok vydaný Súdny dvorom vo veci C-551/15, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil takto: „... konanie, v ktorom sa vydáva exekučný príkaz, nie je kontradiktórnym konaním a toto rozhodnutie nevydáva súdny orgán, ale notár, ktorého, ako už bolo uvedené, nemožno považovať za súd alebo tribunál. Na základe týchto úvah je možné konštatovať, že uvedený exekučný príkaz bol vydaný orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho sa uplatnia pravidlá týkajúce sa absolútneho nedostatku právomoci. Tento súd preto nemôže akceptovať akty vydané orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho nie je možné pokračovať v konaní o odpore podanom proti exekučnému príkazu. To, čo je neplatné *ab initio*, sa teda nemôže stať platným ani byť vyhlásené za platné v rámci konania, lebo by to bolo v rozpore so zásadou rovnosti zbraní.“

Naopak, Županijski sud u Puli (Župný súd Pula, Chorvátsko) uznesením č. Gž Ovr-645/2018 (príloha 3) zrušil rozhodnutie Povrv-57/18 s nasledujúcim odôvodnením: „... stanovisko, ktoré zaujal prvostupňový súd k nedostatku právomoci notárov v konaniach o vydaní exekučného príkazu na základe verejnej listiny, je nesprávne, lebo ich právomoc upravujú ustanovenia hlavy 26 OZ (Narodne novine č. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 a 73/17), a teda notár konal správne, keď v súlade s ustanoveniami § 282 OZ na základe odporu, ktorý podal odporca v exekučnom konaní proti exekučnému príkazu, ktorý vydal na základe verejnej listiny, postúpil vec prvostupňovému súdu, aby ako príslušný súd rozhodol o odpore. Vo veci, v ktorej má odporca v exekučnom konaní nahlásený domicil v Chorvátskej republike na území patriacom do obvodu prvostupňového súdu, mal uvedený súd v tomto štádiu konania v súlade s § 282 ods. 3 OZ rozhodnúť o odpore podanom odporcom v exekučnom konaní na základe § 57 a 58 OZ a vydať rozhodnutie, ktoré by bolo v súlade s týmito ustanoveniami. Vzhľadom na to, že nesprávne uplatnil ustanovenia § 16 ZPP [Zakon o parničnom potupku (občiansky súdny poriadok)], zamietol návrh na vykonanie exekúcie a zrušil v celom rozsahu exekučný príkaz na základe verejnej listiny pre absolútny nedostatok právomoci notára, dopustil sa porušenia podstatných formálnych náležitostí vymedzeného v ustanoveniach § 354 ods. 1, ktoré vyplýva z tohto

nesprávneho uplatnenia § 16 ZPP a § 21 ods. 1 OZ a na ktoré sa odvoláva v odvolacom konaní...“

Županijski sud u Puli (Župný súd Pula) sa teda domnieva, že je možné zachovať účinky tej časti exekučného príkazu vydaného notárom, ktorou notár zaväzuje odporcu v exekučnom konaní na zaplatenie dotknutej sumy.

Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) okrem toho vo veciach Povrv-1434/18, Povrv-3326/17 a Povrv-3380/18 (príloha 4) zachoval účinky platobných rozkazov vydaných v rámci exekučných príkazov, ktoré vydali notári proti povinným cudzím právnickým osobám.

Naopak, vo veci Povrv-113/18 (príloha 5) Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) zamietol na návrh na vykonanie exekúcie predložený notárovi a zrušil exekučný príkaz vydaný notárom na základe verejnej listiny s odvolaním sa na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-551/15, čo odôvodnil takto: „...konanie, v ktorom sa vydáva exekučný príkaz, nie je kontradiktórnym konaním a toto rozhodnutie nevydáva súdny orgán, ale notár, ktorého, ako už bolo uvedené, nemožno považovať za súd alebo tribunál. Na základe týchto úvah je možné konštatovať, že uvedený exekučný príkaz bol vydaný orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho sa uplatnia pravidlá týkajúce sa absolútneho nedostatku právomoci. Tento súd preto nemôže akceptovať akty vydané orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho nie je možné pokračovať v konaní o odpore podanom proti exekučnému príkazu. To, čo je neplatné *ab initio*, sa teda nemôže stať platným ani byť vyhlásené za platné v rámci konania, lebo by to bolo v rozpore so zásadou rovnosti zbraní.“

Tieto rozhodnutia vnútroštátnych súdov svedčia o protichodných právnych koncepciách v súvislosti s právomocou notárov na vydávanie exekučných titulov.

III. Dôvody, pre ktoré má vnútroštátny súd pochybnosti o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosť medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou, ktorá sa uplatní v spore vo veci samej

Cieľom návrhu na začatie prejudiciálneho konania je zabezpečiť jednotné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a rovnosti občanov pri uplatňovaní práva Únie, ako aj zjednotiť judikatúru vnútroštátneho súdu pri uplatňovaní *acquis* Únie.

Článok 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd stanovuje, že každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Článok 14 tohto dohovoru zaručuje zákaz diskriminácie a stanovuje, že užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej najmä na pohlaví, rase, farbe pleti, jazyku, náboženstve, politickom alebo inom zmýšľaní, národnostnom alebo sociálnom pôvode,

príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, rode alebo inom postavení. Článok 18 ZFEÚ stanovuje, že v rámci pôsobnosti Zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia, je akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti zakázaná. Tento súd sa domnieva, že v prejednávanej veci dochádza k diskriminácii chorvátskych štátnych príslušníkov a právnických osôb vo vzťahu k štátnym príslušníkom a právnickým osobám z iných členských štátov Európskej únie, čo vyplýva z citovaných rozsudkov Súdneho dvora z 9. marca 2017, *Zulfikarpašić* (C-484/15, EU:C:2017:199) a *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193). Podľa uvedených rozsudkov exekučné tituly nebudú ako také uznané v iných členských štátoch Únie v zmysle nariadenia o európskom exekučnom titule a nariadenia o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Vnútroštátna právna úprava teda notárov oprávňuje na vydávanie exekučných titulov, ktoré nie sú ako také uznané za súdne rozhodnutia v iných členských štátoch Európskej únie. Z odôvodnenia týchto rozsudkov jasne vyplýva, že notárske konanie neposkytuje záruku nezávislosti a nestrannosti a nie je kontradiktórne. Táto situácia vedie k nerovnému zaobchádzaniu s chorvátskymi fyzickými a právnickými osobami v porovnaní s fyzickými a právnickými osobami z iných členských štátov Európskej únie, ako aj k nerovnému zaobchádzaniu s cudzími fyzickými a právnickými osobami v takom rozsahu, že ide o diskrimináciu. Nekontradiktórnosť konania vedie k nerovnému zaobchádzaniu s jednotlivými účastníkmi, čím dochádza k porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré zaručuje EDĽP.

Právo obchodných spoločností si vyžaduje harmonizáciu európskych predpisov v tejto oblasti v rámci Únie s cieľom posilniť právnu istotu, čo prispeje k podpore hospodárskej činnosti a investícií v súlade so zmluvou o pristúpení a Zmluvou o fungovaní Európskej únie. Výklad, ktorý je v rozpore so zásadou rovnosti obchodných spoločností, znevýhodňuje vnútroštátne spoločnosti voči spoločnostiam z iných členských štátov Únie, čo je v rozpore so základnými zásadami Únie.

Prejudiciálne otázky:

1. Je ustanovenie vnútroštátnej právnej úpravy, § 1 Ovršni zakon (uverejnený v *Narodne novine* č. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 a 73/17), ktoré notárov oprávňuje na vymáhanie pohľadávok na základe verejnej listiny vydaním exekučného príkazu, ktorý je exekučným titulom, bez výslovného súhlasu povinnej právnickej osoby so sídlom v Chorvátskej republike, v súlade s článkom 6 ods. 1 EDĽP a s článkom 18 ZFEÚ vzhľadom na rozsudky Súdneho dvora vydané vo veciach C-484/15 a C-551/15?

2. Môže sa výklad poskytnutý v rozsudkoch Súdneho dvora z 9. marca 2017, *Zulfikarpašić* (C-484/15, EU:C:2017:199) a *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193), uplatniť vo vyššie opísanej veci Povrv-1614/2018, ktorú tento súd prejednáva, a konkrétne má sa nariadenie č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že na notárov v Chorvátsku konajúcich v rámci právomocí, ktoré im priznáva vnútroštátna právo v exekučných konaniach na základe „verejnej

listiny“, pri ktorých sú odporcami právnické osoby so sídlom v iných členských štátoch Európskej únie, sa nevzťahuje pojem „súd alebo tribunál“ v zmysle uvedeného nariadenia?

[*omissis*]

[*omissis*] [poštová a elektronická adresa]

Prílohy:

1. Dokumentácia k sporu vo veci samej, Povrv-1614/18, prílohy č. 1 až 20,
2. Rozsudok Općinski sud u Novom Zagrebu (Mestský súd Novi Zagreb), vec Povrv-57/18, prílohy č. 21 a 22,
3. Rozsudok Županijski sud u Puli (Župný súd Pula), vec Gž Ovr-645/18, prílohy č. 23 a 24,
4. Rozsudky Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb), veci Povrv-1434/18, Povrv-3326/17 a Povrv-3380/18, prílohy č. 24 až 29,
5. Rozsudok Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb), vec Povrv-113/18, prílohy č. 30 a 31.